**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**
**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра _бухгалтерського обліку та аудиту___
(найменування кафедри)

# РЕФЕРАТ
**кваліфікаційної роботи**
**на здобуття освітнього ступеня бакалавр**
зі спеціальності __071 «Облік і оподаткування»_____
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою
«Облік і аудит»
(назва освітньої програми)

на тему: «Облік, аналіз та контроль розрахунків з оплати праці: нормативне забезпечення та діюча практика (на прикладі ТОВ «Мозаїка»)»
(назва теми)

**Виконавець:**
студентка факультету менеджменту, обліку та інформаційних технологій_____
Степаненко Анжеліка Петрівна
_____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

**Науковий керівник:**
Кандидат економічних наук, доцент
(науковий ступінь, вчене звання)
Волкова Ніна Анатоліївна _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

ОДЕСА – 2021

## ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

***Актуальність теми*** Оплата праці є основним джерелом доходів фізичних осіб. Облік та контроль розрахунків з оплати праці вважаються найважливішими і складними в системі управління підприємств. Саме тому проблемні питання обліку та контролю розрахунків по заробітній платі залишаються актуальними та потребують подальших досліджень.

***Мета дослідження*** є виявлення проблемних питань обліку та контролю розрахунків по заробітної платі та розробка шляхів їх удосконалення в системі управління вітчизняних підприємств.

***Завдання дослідження***:

- розкрити сутність оплати праці, її структуру, системи та форми;
- розглянути документальне забезпечення розрахунків з оплати праці;
- вивчити порядок нарахування заробітної плати при особливих умовах праці;
- проаналізувати ефективність розрахунків з оплати праці на досліджуваному підприємстві;
- розкрити методичні аспекти внутрішнього контролю розрахунків з оплати праці;
- виявити проблемні питання організації обліку і контролю розрахунків по заробітній платі та запропонувати напрями їх вдосконалення на вітчизняних підприємствах.

***Об'єктом дослідження*** є процес обліку та контролю розрахунків з оплати праці на ТОВ «Мозаїка».

***Предметом дослідження*** є теоретичні аспекти та діюча практика, аналізу і контролю розрахунків з оплати праці на вітчизняних підприємствах.

***Методи дослідження*** У роботі використані загальнонаукові методи; специфічні методичні прийоми: аналіз та синтез, спостереження, порівняння, формалізації та інші. Для проведення оцінки фінансового стану, аналізу показників фонду оплати праці та пов'язаних з цим розрахунків використовувалися методи економічного аналізу.

***Інформаційна база дослідження*** Інформаційною базою дослідження є нормативно-правові документи України з обліку розрахунків з оплати праці, навчальна література, наукові статті, монографії вітчизняних і закордонних учених, матеріали наукових конференцій, дані засобів масової інформації та мережі Internet, а також первинна документація, облікові регістри, внутрішня та зовнішня звітність досліджуваного підприємства.

***Структура та обсяг роботи***. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (46 найменувань) та 12-і додатків. Загальний обсяг роботи становить 80 сторінок. Основний зміст викладено на 74 сторінках. Робота містить 18 таблиць, 16 рисунків.

## ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «***Теоретичні засади обліку оплати праці***» досліджено сутність оплати праці, її структура, системи та форми, нормативно-правова регламентація. Розглянуто документальне забезпечення розрахунків з оплати праці та порядок нарахування заробітної плати при особливих умовах праці.

У другому розділі ***«Організація обліку розрахунків з оплати праці на ТОВ «Мозаїка»*** наведена загальна економічна характеристика базового підприємства, вивчені особливості формування обліку розрахунків з оплати праці на ТОВ «Мозаїка» та розглянуто основні аспекти організації автоматизованого обліку заробітної плати на досліджуваному підприємстві.

У третьому розділі ***«Аналіз та контроль розрахунків з оплати праці на вітчизняних підприємствах»*** проаналізовано ефективність використання трудових ресурсів на ТОВ «Мозаїка», розкрито методичні аспекти внутрішнього контролю розрахунків з оплати праці та запропоновано напрями вдосконалення їхнього обліку на вітчизняних підприємствах.

## ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити наступні висновки.

Велике значення у фінансово-господарській діяльності вітчизняних підприємств має оптимальна забезпеченість трудовими ресурсами, правильна організація оплати праці. Втім облік заробітної плати та розрахунків з оплати праці є одним із самих трудомістких і складних, саме тому побудова дієвої системи обліку та контролю заробітної плати є одним з важливіших завдань в системі управління суб'єктів господарювання. Тому на сьогодні вирішення проблемних питань щодо удосконалення обліку та контролю розрахунків з оплати праці залишається актуальними.

Для досягнення мети в роботі досліджено теоретичні аспекти обліку розрахунків по заробітній платі через визначення оплати праці, розкриття її структури, систем та форм. Розглянуто порядок нарахування заробітної плати при особливих умовах праці та документальне забезпечення розрахунків з оплати праці.

Об'єктом дослідження обрано процес обліку та контролю оплати праці на підприємстві ТОВ «Мозаїка», основним видом діяльності якого є оптова та роздрібна торгівля харчовими продуктами, переважно кондитерськими виробами за асортиментом (солодощі, цукерки, печиво, торти та інші борошняні кондитерські вироби).

Бухгалтерський облік на ТОВ «Мозаїка» організований у відповідності до облікової політики підприємства, є частково автоматизованим за допомогою програм «1С: Бухгалтерія 8.2», «M.E.Doc».

Огляд основних економічних показників фінансово-господарської діяльності ТОВ «Мозаїка» за період дослідження показує, що у звітному періоді спостерігається збільшення валюти балансу більш ніж на 20 %, що є позитивною тенденцією. Так, зростання суми власного капіталу пов'язано зі збільшенням суми нерозподіленого прибутку. Зниження залучених коштів за короткостроковими банківськими кредитами, поточною кредиторською

заборгованістю перед постачальниками свідчать про підвищення платоспроможності підприємства у звітному періоді. Спостерігається позитивна тенденція збільшення доходів від реалізації товарів та чистого прибутку майже удвічі на кінець звітного періоду, що пов'язано перш за все з розширенням ринків збуту товарів.

Загалом фінансовий стан ТОВ «Мозаїка» можна охарактеризувати як стійкий. Товариство має потенціальні можливості для покращення бізнесу через нарощування обсягів реалізації товарів, скорочення операційних витрат, більш швидкого розрахунку з контрагентами та, відповідно, зменшення строку погашення банківських кредитів.

В роботі розглянуто особливості формування первинного, аналітичного та синтетичного обліку розрахунків з оплати праці на ТОВ «Мозаїка», досліджені загальні положення організації обліку заробітної плати в автоматизованому режимі.

При дослідженні ефективності використання трудових ресурсів на ТОВ «Мозаїка» проаналізовано структуру фонду оплати праці за елементами виплат показники використання фонду оплати праці, продуктивність праці та виявлено, що середня заробітна плата на одного працівника на кінець звітного періоду зростає більш ніж на 22 %. Варто зазначити, що середня заробітна плата на одного працівника ТОВ «Мозаїка» відповідає середній заробітній платі більшості вітчизняних підприємств. Втім темпи зростання заробітної плати на ТОВ «Мозаїка» перевищують продуктивність праці, яка має тенденцію до зменшення, що є негативним фактором.

З'ясовано, що підвищення продуктивності праці залежить від соціально-економічних показників, які пов'язані із кваліфікацією і освітою виконавців, умовами праці, застосуванням оптимальних режимів праці і відпочинку, психологічним кліматом у колективі, його згуртованістю і внутрішньо колективними стосунками, поліпшення умов праці, підвищення творчої активності працівників.

В роботі розкрито основні теоретичні та методичні аспекти внутрішнього контролю розрахунків з оплати праці. Визначено мету, суб'єктів та об'єктів, завдання внутрішнього контролю, його етапи.

Узагальнено типові помилки в організації бухгалтерського обліку при здійсненні розрахунків з оплати праці, які можуть бути виявлені під час проведення внутрішнього контролю, та наслідки таких порушень.

Досліджено напрями вдосконалення обліку розрахунків з оплати праці на вітчизняних підприємствах, до яких можна віднести стремління до: стабільності законодавчої бази з обліку та оподаткуванню операцій з оплати праці; інформаційної оптимальності первинної документації операцій з оплати и праці; покращення автоматизованого обліку через оновлення програмного забезпечення; удосконалення контрольних заходів стосовно операцій з оплати праці, зокрема через створення відділу (підрозділу) внутрішнього контролю / аудиту.

Реалізація запропонованих заходів сприятиме економічному розвитку вітчизняних підприємств.